

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Botsestraat 7 te Leuth

Rapportnummer 21-0114

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Botsestraat 7 te Leuth

Rapportnummer: P21-0114
Rapport datum: 20 april 2021
Versie: 1

Opdrachtgever: Pouderoyen Tonnaer

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: I. Lustenhouwer

Auteur: J. van Hout

Kwaliteitscontrole: N. Arts-Smits en M. Dekker

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Geldigheid onderzoek.....	3
1.4	Zorgplicht	4
1.5	Leeswijzer	4
2	Plangebied	5
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2	Voorgenomen plannen	7
3	Methode.....	8
4	Natuurwaarden	9
4.1	Beschermde gebieden.....	9
4.2	Beschermde soorten	12
4.2.1	Flora.....	12
4.2.2	Vlinders en libellen	12
4.2.3	Kevers en weekdieren	13
4.2.4	Vissen	14
4.2.5	Amfibieën en reptielen	14
4.2.6	Vogels.....	16
4.2.7	Zoogdieren.....	17
5	Conclusies	19
5.1	Beschermde gebieden.....	19
5.2	Beschermde soorten	19
5.3	Advies en aanbevelingen	21
5.4	Gevolgen voor (het tijdpad van) de voorgenomen plannen	21
	Geraadpleegde bronnen	22
	Bijlagen.....	23
	Bijlage 1 Wet- en regelgeving	23

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Een initiatiefnemer is voornemens in het plangebied een woonbestemming te realiseren op het perceel van een voormalig agrarisch bouwvlak aan Botsestraat 7 te Leuth, gemeente Berg en Dal. Ten behoeve van de planologische procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van onderhavige quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

1.2 Doel

Het doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek stelt de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming vast. Tevens beoordelen we op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van de resultaten kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. De bevoegde gezagen (provincies) hanteren de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: "Onderzoeksgegevens mogen maximaal drie jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.". Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen leiden tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten en gebieden.

1.4 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook de niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies, adviezen en vervolgstappen uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt aan Botsestraat 7, ten noorden van de kern Leuth, gemeente Berg en Dal. Het plangebied wordt omgeven door agrarisch gebied. De ligging van het plangebied in de ruimere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 2.

Het terrein bestaat uit een erfverharding (oprit en parkeerplaatsen), een woonhuis in het zuiden (1 in figuur 2) en enkele bedrijfsgebouwen; in het noorden van het plangebied staan twee grote schuren (2) die zijn gebruikt voor opslag van machines en spullen. De schuur heeft enkele gaten en kieren bij de grote deur. Verder zijn geen gaten of kieren in de muren en het dak waar dieren naar binnen kunnen kruipen. In het zuiden van het terrein staan achter het woonhuis twee kleinere bijgebouwen (3 en 4). De bijgebouwen zijn oude fazantenkooien. De twee bijgebouwen zijn niet meer in gebruik en dienen ook als opslag van spullen. De fazantenkooien hebben vele openingen door kapotte ramen of open gaas. De oude fazantenkooien bieden weinig beschutting en isolatie. In het westen van het plangebied staat nog een klein losstaand schuurtje (5) die niet meer in gebruik is. Ook dit bijgebouw is open met weinig beschutting. Er zijn geen spouwmuren aanwezig in de schuren en overige bijgebouwen en de daken bestaan uit asbest golfplaten. Enkel het woonhuis heeft dakpannen als dakbedekking. Het terrein om de bijgebouwen bestaat uit gazon met een solitaire boom (6).

Op pagina's 6 en 7 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode lijn) (bron: Google Maps)

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (rode lijn) (bron: Google Maps)

Foto 1. Binnenkant van de grote schuur (2) in het noorden van het plangebied

Foto 2. Veren, dode insecten en uitwerpselen op de zolder van de grote schuur (2) in het noorden van het plangebied

Foto 3. Buitenkant van de fazantenkooien (4) met overhangende dakplaten

Foto 4. Binnenkant van één van de fazantenkooien (4)

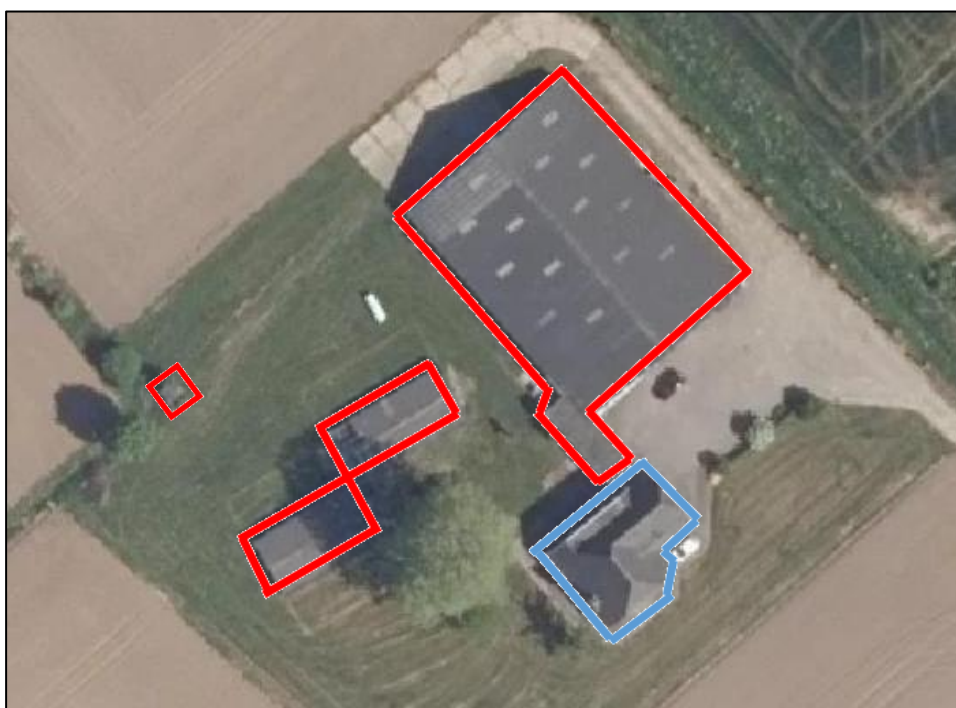
Foto 5. Buitenkant van het klein schuurtje (5) in het westen van het plangebied met overhangende dakplaten en openingen

Foto 6. Erfverharding (oprit) langs bijgebouw met overhangende dakplaten en hout- en steenstapels

2.2 Voorgenomen plannen

De initiatiefnemer is voornemens de bestaande bedrijfswoning te gebruiken als woning en de voormalige bedrijfsgebouwen te slopen om nieuwe extra woning op het perceel te realiseren. De gebouwen in het plangebied die behouden of gesloopt worden ten behoeve van de woonbestemming zijn weergegeven in figuur 3. De solitaire boom in het grasland blijft behouden. Naast de woningbouw is de initiatiefnemer voornemens een kleinschalige agrarische of recreatieve voorziening te realiseren, zoals een voedselbos.

Figuur 3. Voorgenomen plannen Botsestraat 7 te Leuth. De bedrijfswoning zal behouden blijven en gebruikt worden als woning (blauwe lijn) . De voormalige bedrijfsgebouwen worden gesloopt en op deze plaatsen worden extra woningen toegevoegd (rode lijn)

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de websites Vlinderstichting.nl, Waarneming.nl, EIS-nederland.nl, Zoogdiervereniging.nl en Verspreidingsatlas.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige habitats zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Ook is gekeken of binnen het plangebied invasieve exoten voorkomen.

Een veldbezoek voor een quickscan flora en fauna is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van het veldbezoek het voorkomen van beschermde soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

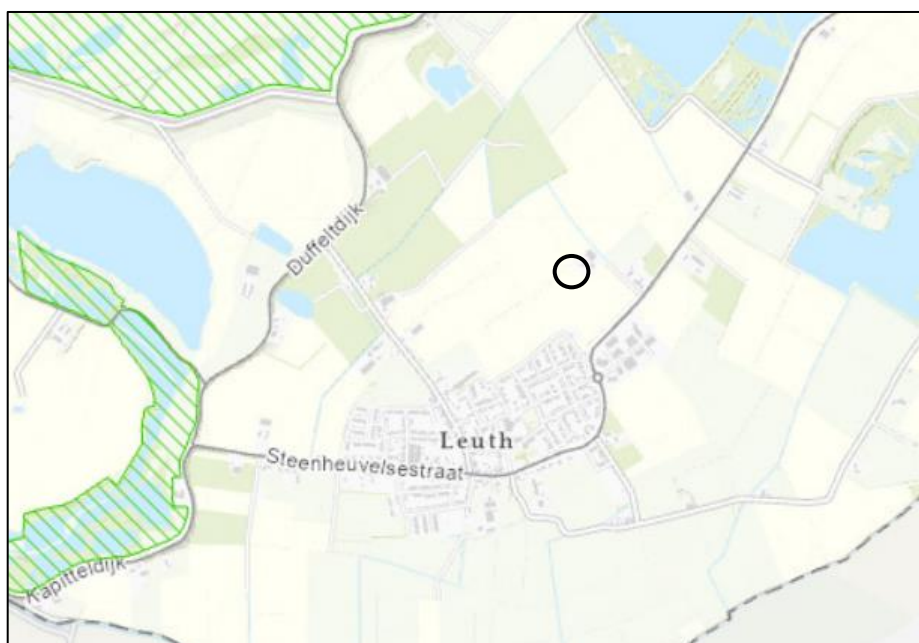
Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 17 maart 2021 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: zwaar bewolkt, droog, windkracht 3 en circa 4 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaartendatabase van de provincie Gelderland blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op circa 1,0 kilometer afstand ten noordwesten en westen van het plangebied ligt, zie figuur 4. Dit betreft het Natura 2000-gebied Rijntakken.

Figuur 4. Ligging plangebied (zwarte cirkel) ten opzichte van het dichtstbijzijnde Natura-2000 gebied (groen gearceerd) (bron: Provincie Gelderland, 2021a)

Effectbeoordeling

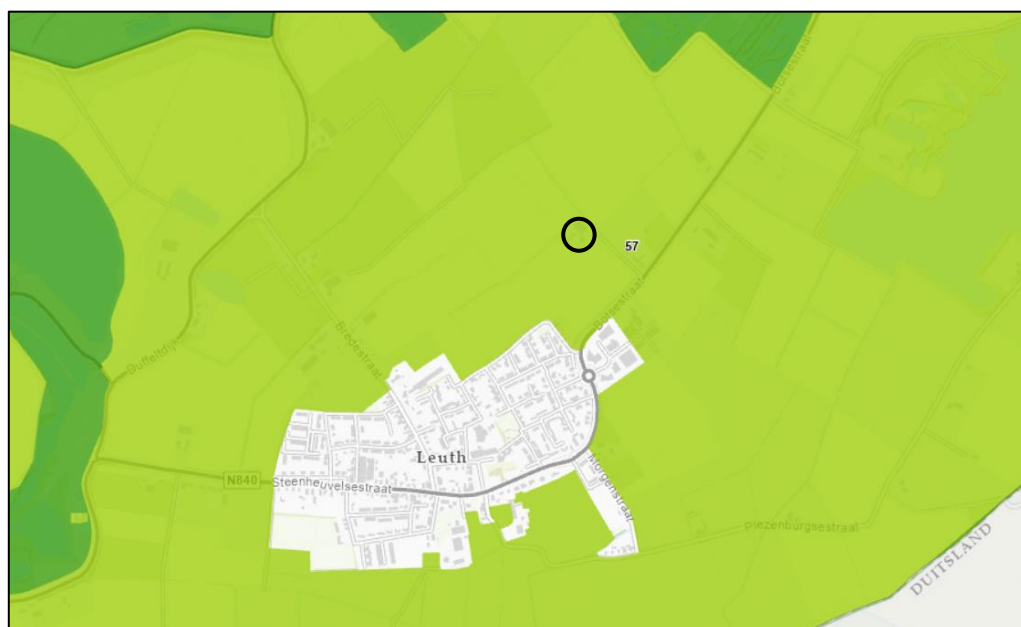
Doordat het plangebied buiten het Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de relatief grote afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebied als gevolg van effecten van verdroging, versnippering, mechanische en optische verstoring en verstoring door licht, geluid en trilling door de voorgenomen plannen.

Als gevolg van de sloop- en bouwwerkzaamheden in het plangebied zal sprake zijn van stikstofemissie. Depositie van stikstof op Natura 2000-gebieden kan negatieve effecten tot gevolg hebben op de natuurwaarden. De hoeveelheid stikstofdepositie als gevolg van de voorgenomen plannen op Natura 2000-gebieden dient te worden bepaald middels een stikstofberekening met het programma AERIUS-Calculator.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in provincie Gelderland bestaande uit het Gelders Natuurnetwerk (GNN)) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. In de provincie Gelderland zijn naast het GNN ook Groene Ontwikkelingszones (GO) aangewezen. De GO is een zone die bestaat uit gebieden met andere bestemmingen dan natuur die ruimtelijk verweven zijn met het GNN en daar functioneel mee samenhangen en waarin wordt ingezet op versterking van die samenhang tussen inliggende en aangrenzende natuurgebieden. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de kaart Kernkwaliteiten GNN en GO op de website van de provincie Gelderland, blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van het GNN, maar wel binnen de GO ligt. Het dichtstbijzijnde gebied wat deel uitmaakt van het GNN ligt op circa 1,2 kilometer ten westen van het plangebied. De ligging van het GNN en de GO in de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 5.

Figuur 5. Ligging plangebied (zwarte cirkel) ten opzichte van het GNN (donker groen gearceerd) en GO (licht groen gearceerd) (Provincie Gelderland, 2021b)

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort niet tot het GNN, maar wel tot het GO. Gezien de relatief grote afstand tussen het plangebied en het GNN, en de kleinschalige aard van de voorgenomen plannen is het uit te sluiten dat de voorgenomen plannen een (significant) negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN.

In de geconsolideerde Omgevingsverordening Gelderland (maart 2021) staat het volgende opgenomen voor de GO en de mogelijkheden voor nieuwe ontwikkelingen.

Artikel 2.52 (nieuwe ontwikkelingen in bestemmingsplan Groene ontwikkelingszone)

1. Een bestemmingsplan voor gronden gelegen binnen de [Groene ontwikkelingszone](#) maakt geen nieuwe grootschalige ontwikkeling mogelijk die leidt tot een significante aantasting van de [kernkwaliteiten Groene ontwikkelingszone](#) van het betreffende gebied, tenzij:
 - a) er geen reële alternatieven zijn;
 - b) sprake is van redenen van groot openbaar belang;
 - c) de negatieve effecten op de kernkwaliteiten, de oppervlakte en de samenhang zoveel mogelijk worden beperkt;
 - d) de overblijvende negatieve effecten op de kernkwaliteiten, de oppervlakte en de samenhang gelijkwaardig worden gecompenseerd overeenkomstig paragraaf [2.6.2](#)
2. Een bestemmingsplan voor gronden gelegen binnen de Groene ontwikkelingszone kan een nieuwe kleinschalige ontwikkeling mogelijk maken, als:
 - i. in de toelichting bij het bestemmingsplan wordt aangetoond dat de kernkwaliteiten van het betreffende gebied, in hun onderlinge samenhang bezien, per saldo substantieel worden versterkt;
 - ii. deze versterking planologisch is verankerd in hetzelfde of een gelijktijdig vast te stellen bestemmingsplan.

In de toelichting bij het bestemmingsplan dient te worden aangetoond dat de kernkwaliteiten van het gebied per saldo worden versterkt. Dit wordt tevens vastgelegd in het bestemmingsplan.

Conclusie

Gezien de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (1,0 kilometer) is het redelijkerwijs uit te sluiten dat directe negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen. Een negatief effect als gevolg van stikstofdepositie kan echter niet op voorhand worden uitgesloten, derhalve dient een AERIUS calculatie te worden uitgevoerd.

De voorgenomen plannen hebben door de relatief grote afstand en de kleinschalige aard van de werkzaamheden geen (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN.

In de toelichting bij het bestemmingsplan dient te worden aangetoond dat de kernkwaliteiten van het gebied per saldo worden versterkt. Dit wordt tevens vastgelegd in het bestemmingsplan.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

4.2.1 Flora

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied kleine wolfsmelk en zandwolfsmelk (beide §3.3 Wnb) is waargenomen.

- + Kleine wolfsmelk is een vrij zeldzame plant die vooral voorkomt in het rivierengebied in Zuid- Limburg en Zeeland. De plant groeit op zonnige en open plaatsen op kalkrijke, kleiige grond in akkers, omgewerkte grond, braakliggende grond, bermen en dijken.
- + Zandwolfsmelk is een zeer zeldzame soort die in het oosten van Nederland en in het rivierengebied voorkomt. De plant groeit op zonnige, open plaatsen op droge, niet bemeste, basenrijke, vaak kalkhoudende, zandige tot lemige bodems op rivierdijken, rivierduinen, kalkgrasland, hellingen, bermen en langs spoorwegen.

Binnen het plangebied zijn graslanden aanwezig. Deze zijn echter niet geschikt als standplaats voor bovengenoemde soorten. De graslanden bestaan uit voedselrijke grond met weinig soortrijke begroeiing die frequent wordt gemaaid. Het voorkomen van beschermde plantensoorten is zodoende uit te sluiten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Vlinders

Uit gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied grote vos (§3.3 Wnb) is waargenomen. Op een afstand van twee tot vijf kilometer van het plangebied zijn teunisbloempijlstaart (§3.2 Wnb) en grote weerschijnvlinder (§3.3 Wnb) waargenomen.

- + Grote vos is een zeldzame en kwetsbare soort die voorkomt in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. De waardplanten van deze soort zijn vooral iep, maar ook zoete kers en sommige wilgensoorten.
- + Teunisbloempijlstaart is een zeldzame soort die voorkomt in open plekken in vochtige bossen, bosranden en warme open plaatsen. De waardplanten zijn wilgenroosje, teunisbloem, bastaardwederik en kattenstaart.

- + Grote weerschijnvlinder is een tot voor kort zeldzame (nu een niet bedreigde) standvlinder die voorkomt in oudere, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen. De waardplant van deze soort is vooral boswilg, soms grauwe wilg.

In het plangebied ontbreken het geschikte habitat en de geschikte waardplanten voor deze en andere beschermde vlindersoorten. Daardoor is het voorkomen van beschermde vlindersoorten in het plangebied uitgesloten.

Libellen

Uit gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied rivierrombout, sierlijke witsnuitlibel en gevlekte witsnuitlibel (alle §3.2 Wnb) zijn waargenomen. Op een afstand van twee tot vijf kilometer van het plangebied is beekrombout (§3.3 Wnb) waargenomen.

- + Rivierrombout is een specialist van grote rivieren, maar komt ook voor in grote beken, vooral op plaatsen waar zand of slib is afgezet. Het is een zeldzame soort die plaatselijk vrij algemeen kan voorkomen. Rond de grote rivieren IJssel, Rijn en Waal komt deze soort voor, bij de Maas is de soort nog zeldzaam.
- + Sierlijke witsnuitlibel is een zeer zeldzame libel die voorkomt in de buurt van schone, vegetatierijke vennen, plassen en dode rivierarmen. Er zit een populatie in de Weerribben. Echter in 2018 is de sierlijke witsnuitlibel op veel nieuwe plekken in Nederland gevonden.
- + Gevlekte witsnuitlibel komt voor in laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen. Het is nog steeds een vrij zeldzame soort, maar wordt de laatste jaren weer wat algemener en duikt regelmatig op nieuwe plekken op.
- + Beekrombout komt voor bij grotere beken, kleine rivieren en soms ook in grote rivieren en in kanalen. De soort laat in de afgelopen periode een sterk herstel zien. Zowel in het rivierengebied als langs verschillende beken in Zuid- en Oost-Nederland is de soort weer teruggekeerd.

Binnen het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt het aan geschikt voortplantingshabitat voor beschermde libellen. Het voorkomen van essentieel habitat van (beschermde) libellen in het plangebied is uit te sluiten.

4.2.3 Kevers en weekdieren

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland komt op een afstand van tussen de twee en de vijf kilometer vermiljoenkever en vliegend hert voor. Voor de beschermde kevers en weekdieren zijn weinig verspreidingsgegevens bekend, daarom wordt in deze paragraaf van alle beschermde kevers en weekdieren beoordeeld of ze in het plangebied kunnen voorkomen.

- + Vliegend hert (§3.3 Wnb) komt voor in (oude) eikenbossen, dit habitat is binnen het plangebied niet aanwezig. Het voorkomen van deze soort in het plangebied is uit te sluiten.
- + De beschermde houtkevers; vermiljoenkever, heldenbok en juchtleerkever (alle §3.2 Wnb) zijn afhankelijk van oude, holle of vrijstaande bomen of (natte) gebieden met veel dood hout. In het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor deze soorten. Daarnaast is het plangebied voor deze soorten niet bereikbaar door de omliggende akkers die eveneens geen geschikt habitat vormen voor de houtkevers. Het voorkomen van deze beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.
- + De beschermde waterkevers brede geelrandwaterroofkever en gestreepte waterroofkever (beide §3.2 Wnb) zijn voor het voorkomen afhankelijk van grote wateren. Het ontbreekt binnen het plangebied aan permanent oppervlaktewater en daarom is het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied uitgesloten.
- + De aquatische slakkensoort platte schijfhoren (§3.2 Wnb) is afhankelijk van de aanwezigheid van heldere, schone wateren met waterplanten. Bataafse stroommossel (§3.2 Wnb) is een soort die voorkomt in stromend water (rivieren of beken). Deze soort is al 50 jaar niet meer waargenomen in Nederland. Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater in het plangebied is het voorkomen van platte schijfhoren en Bataafse stroommossel uitgesloten.

Binnen het plangebied ontbreken geschikte habitattypen voor de beschermde soorten kevers en weekdieren. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 Vissen

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Het voorkomen van beschermde vissoorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.5 Amfibieën en reptielen

Amfibieën

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied rugstreeppad (§3.2 Wnb), gewone pad en kleine watersalamander (beide §3.3 Wnb) zijn waargenomen. Op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied zijn poelkikker (§3.2 Wnb), bastaardkikker en bruine kikker (beide §3.3 Wnb) waargenomen.

In het plangebied is geen (permanent) oppervlaktewater aanwezig. Het dichtstbijzijnde oppervlaktewater ligt circa 500 meter ten noorden van het plangebied en betreft kleine waterplassen bij het recreatieplas De Zeelt.

Het ontbreekt aan voortplantingshabitat voor amfibieën binnen het plangebied. Daarom kan het voorkomen van algemene en niet-kritische soorten als kleine watersalamander en bastaardkikker binnen het plangebied uitgesloten worden. De meer zeldzame en kritische poelkikker overwintert gewoonlijk 100 á 200 meter van het voortplantingswater. Door het ontbreken van geschikt habitattypen kan redelijkerwijs de poelkikker worden uitgesloten.

Algemene en niet-kritische soorten als gewone pad en bruine kikker kunnen zich tussen de hopen hout, stenen en materialen verschuilen als land- en overwinteringshabitat. Dit geldt eveneens voor de meer zeldzame en kritische amfibiesoort rugstreeppad.

- + Rugstreeppad is een pionierssoort van hoog dynamische gebieden en komt onder andere voor in duinen en ruderaal terreinen op zonnige plekken met weinig vegetatie. Tussen het voortplantingshabitat en het land- en overwinteringshabitat kunnen enkele kilometers liggen. De soort is ook te vinden in sloten in akker- en graslandgebieden.

Let op!

Bij de uitvoering van de bouwwerkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van rugstreeppad in de omgeving. Rugstreeppad kan nieuwe, geschikte gebieden (binnen vier kilometer afstand) gemakkelijk koloniseren. Losliggende zandhopen en ondiepe plassen in het terrein bieden een geschikt leefgebied voor rugstreeppadden. Door zandhopen af te dekken en geen ondiepe waterplassen in het terrein te laten liggen, kan worden voorkomen dat rugstreeppad zich in het plangebied vestigt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

Het plangebied ligt circa 500 meter van het dichtstbijzijnde oppervlaktewater en het tussenliggend gebied bestaat uit agrarisch gebied en is daardoor ongeschikt habitat is. Het is daarom onwaarschijnlijk dat de gewone pad, bruine kikker en rugstreeppad overwinteren in het plangebied. In de omgeving van het oppervlaktewater is tevens voldoende geschikt land- en winterhabitat. Het voorkomen van (beschermde) amfibieënsoorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

Reptielen

Uit gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde reptielen zijn waargenomen.

Binnen het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig dat geschikt is als leefgebied voor reptielen. Daarnaast verplaatsen reptielen zich door bermen en struwelen. Door de geïsoleerde ligging in het agrarisch gebied met gebrek aan natuurlijke groene structuren is het plangebied ook niet bereikbaar voor reptielen. Het voorkomen van (beschermde) reptielensoorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.6 Vogels

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat de volgende vogelsoorten met jaarrond beschermde nest zijn waargenomen in de wijde omgeving van het plangebied: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer en steenuil (alle §3.1 Wnb).

Tijdens het veldbezoek zijn in het gehele plangebied geen nesten aangetroffen. Voor de ransuil, buizerd, havik, slechtvalk, sperwer, roek, ooievaar en grote gele kwikstaart waarvan het nest jaarrond is beschermd, is in het plangebied geen geschikte nestgelegenheid aanwezig. Voor huismus en gierzwaluw is in het plangebied geen geschikte nestgelegenheid aanwezig. Gierzwaluw nestelt in Nederland uitsluitend in allerlei menselijke bebouwing met invliegroutes: onder dakpannen, in kieren en gaten in muren, maar ook in nestkasten. Huismus nestelt voornamelijk in of tegen allerlei menselijke bebouwing: onder dakpannen bereikbaar via de dakgoot, in neststenen en in kieren en gaten in muren. Tijdens het veldonderzoek zijn geen gaten of openingen in dakpannen en muren gevonden van de aanwezige bedrijfsgebouwen die kunnen dienen als invliegroute of nestgelegenheid voor de gierzwaluw en huismus. Dit is verder niet onderzocht bij de bestaande woning, gezien de woning behouden blijft.

Tijdens het veldbezoek zijn veren, dode insecten en uitwerpselen op de zolder van de grote schuur in het noorden van het plangebied gevonden, zie foto 2. Echter betreft dit erg oude en uitgedroogde sporen. Het voorkomen van uilen binnen het plangebied kan niet worden uitgesloten.

De boom in het grasland van het plangebied biedt voor algemene vogelsoorten en de boomvalk wel geschikte nestgelegenheid. Het plangebied biedt echter geen geschikt habitat voor de boomvalk. Tevens kan het plangebied dienen als foerageergebied voor roofvogels en algemene vogelsoorten. Het open landschap en grasland bieden mogelijk een onderdeel van het leefgebied van de vogels.

Effectbeoordeling

De zolder van de grote schuur heeft mogelijk gediend als roestplek voor steenuil of kerkuil. Door het slopen van de schuur gaat mogelijk een vaste rust- en verblijfplaats van een uil verloren.

Rond de nieuwe geplande woningen wordt een kleinschalige agrarische of recreatieve voorziening gerealiseerd, zoals een voedselbos. Door het weghalen van het grasland gaat mogelijk foerageergebied voor roofvogels en algemene vogelsoorten (tijdelijk) verloren. Echter, het gebied heeft na realisatie van het kleinschalig agrarische of recreatieve voorziening meerwaarde voor vogels, doordat meer groenelementen aangeplant zullen worden. Het plangebied blijft na de werkzaamheden alsnog dienen als foerageergebied. Tijdens de werkzaamheden blijft voldoende geschikt foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten aanwezig, bijvoorbeeld in de graslanden en bomen in de directe omgeving van het

plangebied. De werkzaamheden hebben derhalve geen significant negatief effect op het foerageer- en broedgebied van vogels.

Mitigerende maatregelen

Vaste rust- en verblijfplaatsen van uilen zijn jaarrond beschermd volgens artikel 3.1 van de Wet Natuurbescherming. Dit betekent dat er geen verstoring of vernieling van vaste rust- en verblijfplaatsen mag plaatsvinden. Om vast te stellen of de steenuil en/of kerkuil gebruik maakt van de zolder als vaste rust- en verblijfplaats, dient nader onderzoek te worden uitgevoerd. Nader onderzoek dient te worden uitgevoerd tussen de periode 15 februari en 30 april. Het nader onderzoek naar uilen is parallel aan het opstellen van onderhavige rapportage uitgevoerd.

Voor algemene vogelsoorten waarvan het nest niet jaarrond is beschermd geldt dat door geen nesten te verstoren en geen werkzaamheden uit te voeren indien broedgevallen (in de buurt) aanwezig zijn, wordt verstoring van vogels en daarmee overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) en gegevens van de NDFF blijkt dat de soorten franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis en bosvleermuis (allen §3.2 Wnb) voorkomen in de wijde omgeving van het plangebied.

Verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen zich bevinden in spouwmuren, achter gevelbetimmering, onder dakpannen, in spleten in muren, tussen isolatiemateriaal, in sluizen of viaducten en expansievoegen van gebouwen. In de bedrijfsgebouwen binnen het plangebied zijn geen mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig door het ontbreken van geschikte locaties; bovengenoemde plekken zijn niet aanwezig in de aanwezige bedrijfsgebouwen. In het plangebied zijn geen groenstructuren aanwezig die een essentiële vliegroute kunnen vormen tussen verblijfplaats en foerageergebied. Het voorkomen van vleermuizen in de bestaande woning is verder niet onderzocht, aangezien de woning behouden blijft.

Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied de volgende soorten zijn waargenomen: algemene spits-, woel- en ware muizensoorten, bunzing, das, egel, haas, vos, wezel, konijn, ree, steenmarter (alle §3.3 Wnb), otter en bever (beide §3.2 Wnb). Op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied zijn eekhoorn en hermelijn (beide §3.3 Wnb) waargenomen. Op een afstand van twee tot vijf kilometer van het plangebied zijn wild zijn, damhert en boomarter (alle §3.3 Wnb) waargenomen.

Het plangebied kan onderdeel vormen van het (grotere) leefgebied van steenmarter, das, vos, ree, haas, konijn en algemene spits-, woel- en ware muizensoorten. Voor de algemene spits-, woel- en ware muizensoorten kunnen de stapels hout, stenen en materialen binnen het plangebied dienen als verblijfplaatsen.

Binnen het plangebied zijn geen groenstructuren aanwezig. Soorten als bunzing, hermelijn, wezel, otter en egel zijn afhankelijk van dekking biedende (lijnvormige) elementen en/of watergangen. Doordat geschikte habitattypen binnen het plangebied ontbreken kan het voorkomen van bunzing, hermelijn, wezel, otter en egel binnen het plangebied worden uitgesloten.

Wild zwijn en damhert komen voor in meer beschutte landschappen zoals bossen en randzones. Binnen het plangebied is geen geschikt habitatype aanwezig, waardoor het voorkomen van het wild zwijn en damhert binnen het plangebied uitgesloten kan worden.

Effectbeoordeling

De te slopen gebouwen in het plangebied vormen geen verblijfplaats voor vleermuizen. De voorgenomen plannen hebben geen effect op eventuele vleermuisverblijfplaatsen in het woonhuis, indien werkzaamheden in de daglichtperiode worden uitgevoerd.

De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op het leefgebied van steenmarter, das, vos, ree, haas en konijn. In de directe omgeving van het plangebied is en blijft voldoende geschikt leefgebied aanwezig voor deze soorten. Bij de werkzaamheden in het plangebied kunnen verblijfplaatsen van algemene spits-, woel- en ware muizensoorten worden vernietigd.

Mitigerende maatregelen

Voor algemene spits-, woel- en ware muizensoorten geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de hopen hout, steen en materialen één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Gezien de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (1,0 kilometer) is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen. Een negatief effect als gevolg van stikstofdepositie kan niet worden uitgesloten, derhalve dient een AERIUS calculatie te worden uitgevoerd.

De voorgenomen plannen hebben door de relatief grote afstand (1,2 kilometer) en de kleinschalige aard van de werkzaamheden geen (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN.

Het plangebied ligt in de Groene ontwikkelingszone. In de toelichting bij het bestemmingsplan dient te worden aangetoond dat de kernkwaliteiten van het gebied per saldo worden versterkt. Dit wordt tevens vastgelegd in het bestemmingsplan.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Het is uit te sluiten dat in het plangebied beschermde flora, vlinders, libellen, kevers, weekdieren, vissen, amfibieën en reptielen voorkomen. Wel geldt voor alle aanwezige soorten in het plangebied de algemene zorgplicht, zie §1.4 van dit rapport. Tabel 1 geeft een overzicht van de mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Binnen het plangebied zijn geen geschikte nestlocaties voor de ransuil, buizerd, havik, slechtvalk, sperwer, roek, ooievaar, grote gele kwikstaart, gierzwaluw en huismus aanwezig. Door te voorkomen dat nesten worden verstoord of vernietigd tijdens de werkzaamheden, wordt overtreding van Wet Natuurbescherming voorkomen.

Door het weghalen van het grasland gaat mogelijk foerageergebied voor roofvogels en algemene vogelsoorten tijdelijk verloren. Echter, het gebied is na realisatie nog steeds geschikt als foerageergebied voor vogels en na de voorziene realisatie van het kleinschalig agrarische of recreatieve voorziening heeft het zelfs een meerwaarde voor vogels, doordat er meer groenelementen aangeplant zullen worden. Ook tijdens de werkzaamheden blijft voldoende geschikt foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten aanwezig. De werkzaamheden hebben daardoor geen significant negatief effect op het foerageer- en broedgebied van vogels.

De zolder van de grote schuur is mogelijk in gebruik als vaste rust- en verblijfplaats van een kerk- of steenuil. De nesten van uilen zijn jaarrond beschermd en het vernietigen ervan is een overtreding van de Wet Natuurbescherming. Om vast te stellen of steenuil en/of kerkuil gebruik maakt van de zolder als vaste rust- en verblijfplaats, dient nader onderzoek te worden uitgevoerd in de periode februari t/m

april. Het nader onderzoek naar uilen is parallel aan het opstellen van onderhavige rapportage uitgevoerd en wordt in een separaat document gerapporteerd.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Rugstreeppad komt voor in de omgeving van het plangebied. Tijdens de werkzaamheden kunnen de juiste omstandigheden ontstaan, waardoor rugstreeppad het plangebied kan koloniseren. Door tijdens de werkzaamheden te voorkomen dat plassen regenwater ontstaan en hopen zand onafgedekt blijven liggen, wordt voorkomen dat rugstreeppad zich vestigt in het plangebied.

Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig; hier voor ontbreken geschikte plekken in de te slopen bebouwing.

Soorten van paragraaf 3.3 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied vormt geen geschikt leefgebied voor bunzing, hermelijn, wezel, otter, egel, wild zwijn en damhert. Het plangebied kan onderdeel vormen van het grotere leefgebied van steenmarter, das, vos, ree, haas en konijn. In de directe omgeving van het plangebied is en blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig, waardoor de voorgenomen plannen geen negatief effect hebben op het leefgebied van voor deze soorten.

Voor de algemene spits-, woel- en ware muizensoorten kunnen de stapels hout, stenen en materialen binnen het plangebied dienen als verblijfplaatsen. Bij de werkzaamheden kunnen verscholen dieren worden gedood of verwond. In Gelderland geldt een vrijstelling voor het overtreden van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming voor algemene spits-, woel- en ware muizensoorten. Wel dient te worden gewerkt volgens de Algemene zorgplicht. Door bij het verwijderen van de hopen hout, steen en materialen één kant op te werken, kunnen aanwezige dieren vluchten en wordt het verwonden van de dieren voorkomen.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in het plangebied

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid en foerageergebied	Mogelijk	-	Geen nesten verstoren en werkzaamheden alleen uitvoeren indien geen broedgevallen aanwezig zijn in het plangebied
Steenuil en kerkuil	§3.1 Wnb (nest jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek laten uitvoeren
Algemene spits-, woel- en ware muizen	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
steenmarter, das, vos, ree, haas en konijn	§3.3 Wnb	Onderdeel van een groter leefgebied	Nee	-	-

5.3 Advies en aanbevelingen

Geconcludeerd kan worden dat de volgende maatregelen genomen dienen te worden om overtreding van de Wet natuurbescherming te kunnen voorkomen:

1. voorkomen dat rugstreeppad het plangebied koloniseert;
2. geen nesten verstoren; werkzaamheden alleen uitvoeren indien geen broedgevallen aanwezig zijn in de buurt van de werkzaamheden;
3. nader onderzoek uitvoeren naar kerkuil en steenuil;
4. voorzichtig werken in en rondom de bedrijfsgebouwen en hopen hout, stenen en materialen. Door bij het verwijderen van de hopen hout, steen en materialen één kant op te werken, kunnen aanwezige dieren vluchten en wordt het verwonden van de dieren voorkomen;
5. indien later wordt besloten om sloop-, bouw- of renovatiewerkzaamheden uit te voeren aan de bestaande woning, dient soortgericht onderzoek naar vleermuizen, huismus en gierzwaluw te worden uitgevoerd. Indien nodig kan een ontheffing worden aangevraagd voor de werkzaamheden om overtreding van de natuurwetgeving te voorkomen.

5.4 Gevolgen voor (het tijdpad van) de voorgenomen plannen

Nader onderzoek

- + Het onderzoek naar kerkuil en steenuil dient te worden uitgevoerd tussen 15 februari en 30 april. Dit onderzoek is reeds in maart 2021 opgestart.

Ontheffing Wet natuurbescherming

- + Indien verblijfplaatsen aanwezig zijn in en rondom de bedrijfsgebouwen dient voorafgaand aan de werkzaamheden een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij de provincie Gelderland.
- + De aanvraag kan pas worden ingediend als het nader onderzoek helemaal is afgerond. De gemeente of Omgevingsdienst heeft 26 weken nodig om uw vergunning in orde te maken, gerekend vanaf het moment dat u uw aanvraag heeft ingestuurd. Als u niet alle gevraagde informatie bij uw aanvraag meestuurt, duurt de afhandeling langer.
- + Voor het aanvragen van een ontheffing dient een mitigatieplan/activiteitenplan te worden opgesteld ten behoeve van de verblijfplaatsen van de beschermde soort(en).
- + Daarnaast dienen tijdig mitigerende maatregelen genomen te worden om een ontheffing te kunnen verkrijgen.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Bouwens, S. Provincie Noord-Brabant, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Zoogdiervereniging - rapport 2017.32.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging - rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Rijksdienst voor ondernemend Nederland (2014). Soortenstandaard Rugstreeppad. Rijksdienst voor ondernemend Nederland, versie 1.1.
- + BIJ12 (2017). Kennisdocument. BIJ12, versie 1.0.

Internet

- + Provincie Gelderland (2021a). Natura 2000-gebieden.
<https://geoportaal.gelderland.nl/portaal/apps/webappviewer/index.html?id=6b1adc4e421a4c7ebcb84d7c12cb7af6>, 19-03-2021.
- + Provincie Gelderland (2021b). Gelders Natuurnetwerk kernkwaliteiten.
<https://geoportaal.gelderland.nl/portaal/apps/webappviewer/index.html?id=7ee7f076e44b48f18d36528e9f9d1d87>, 19-03-2021.
- + Geconsolideerde Omgevingsverordening Gelderland (maart 2021)
<https://gldanders.planoview.nl/planoview/omgevingsplannen>, 22-04-2021
- + NDFF – 19-03-2021 9:02:34
- + www.eis-nederland.nl
- + www.vlinderstichting.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl
- + www.ivn.nl
- + www.ravon.nl

Bijlagen

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 2 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 2. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden

zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechtings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgpcedure uit het uitvoeren van een verslechtings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechtings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechting of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid. De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.